Лукаш Мањчик (Łukasz Mańczyk)
НОЋНО ТЕЛЕФОНИРАЊЕ
Избор и превод с пољског Бисерка Рајчић

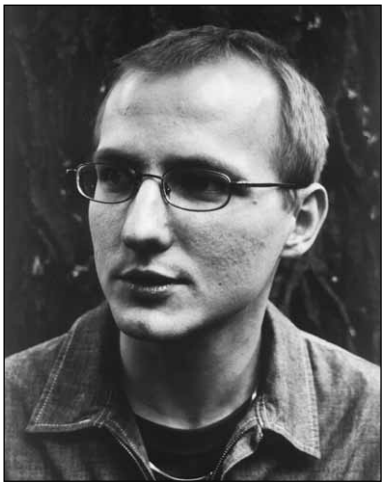

ПОП

зовем се кшиштоф
већ неколико година нико о мени није написао песму
можда због тога што на ногама имам шест прстију
и сањала ме ташта која ме је разоткрила
што јој је чак мајка замерила

ја кшиштоф
толико више сам поп
да би требало да ме сањају за 60-у годишњицу устанка

ја кшиштоф никада нисам волео чеслава милоша
и то ћу му коначно рећи

ноћно телефонирање проф. Јану Мјодеку

шта значи свједно
неважно
све је и тако исто

на примеру Бадње вечери поново је иступио
перфект
можда ти људи желе такву забаву
такву земљу

не желе више
исто би блистао тротоар када би Саша ишао
Њујорком сувим путем

и девојке, и младићи и клубови

пред зору испоставило се да о томе разговарам преко сецтелефона

сада знаш шта значи свједно

X X X

цони је ишао, на Бадње вече у снегу је нашао празан новчаник. унутра 250 злота и цедуљица на којом је дечјим рукописом било написано „за лекара”, и никакве адресе, ничега

фудбал за да

почеци фудбала везују се за Инке, који су шутирали
људске главе.
лопта је била симбол сунца.

за да, за кафу
за дисциплински поступак
за непотребан умор
за људску завист
за то да треба убити
и јести и преживети и имати више
земље жена новца
и треба се препустити глупости
и дијамант избрусити у блату
треба потписати пресуду
и живети као да се никада није било
она друга
луда страна

Сандрар, полазак

полазим из Париза
управо сам добио награду
управо, прошле су две године
и ништа од тог времена: непрестано некакве
котерије, аутографи

срешћу се с лавом
прочитаћу пустињу
конфисковаћу нови континент
продаваћу цимет
дува ветар

борим се с дивљим племенима
и проживљавам оно што сам писао на кредит

стихови су најдосаднији међу делима песника

урађеницелиградови*

у додатом сату спавања
сањао сам бенд квики**
сви су били неспремни
требало је да свирамо у филхармонији
или у другој Конгресувки***
али ја сам се радовао,
да ми је пошло за руком све да наговорим и сада су на балкону
дошао је чак коњ који је толико пута одлазио
и питао како је мој гипс

свирали смо пробе на некаквом плацу без струје
јер су нас избацили из свих сала

сви су подједнако отишли и остали
и бенд је бројао 20 особа

затим сам поново разговарао с перицом првим послодавцем
питао је колико зарађујем рекао сам да сам задовољан
због чега тако одговарам кад неко може да помогне)

---

*урађеницелиградови – наслов плоче алтернативног рок бенда „Аптека”, у коме се пишу састављено три речи. Реч урађен у сленгу значи – бити под утицајем наркотика – Прим. прев.
**квики – музички бенд Лукаша Мањчика. – Прим. прев.
***Конгресувка – Конгресна сала у Палати културе у Варшави, најпрестижнија концертна и конгресна дворана у Пољској. – Прим. прев.

и како се називају улице
које непрестано посећујем у сну
када нацртам цео град

бубашваба

можда би требало да се „заузме” за нас
институт националног памћења*

код нас је све обећано
међутим непрестано су немири

    шта да урадиш са знањем двадесетогодишњака
    можда постоје таква места
    где су људи равноправни
    и уопште значе
    колико је далеко/ у последње време до неба
        да ли се треба поново пробијати
        кроз канал
        ка вољи, ка охоти**

шта ћеш урадити са мном
када ме напусте све институције

преради ме у сличност
учини да памтим
пре него што нестанем
пре него што се поново појавим

*Институт националног памћења, нова институција у Варшави која постоји само неколико година и бави се питањима националног памћења током целе историје Пољске. – Прим. прев.
**Вољa и Охота – познате варшавске четврти. Овде асоцијација на пролазак Варшављана кроз подземне канале у време Варшавског устанка 1944, које је Вајда овековечио у филму *Канал*. – Прим. прев.

из сценаријске агенције

долази аутом пред цркву управо у тренутку када су сви излазили после мисе
просветљења на велику суботу.

улази у цркву. лектори и жена која њима диригује заједно поспремају, покушава да се усредсреди на молитву, али му не полази за руком.

слуша оркестар који свира у парохијском дому. сто година*, разгиба се наоколо. На Ускрс Бенедикт XVI слави рођендан. на помен тог народног обичаја кревељи се.

нудим посао, понедељак

хоћеш ли да будеш радник на проширивачици
проширивачица шкода нумеричко управљање
префабрикат непосредног маркетинга
специјалиста за питања ризика?

а можда више волиш да се реструктурираш
раз-вијаш
да водиш преговоре

пружаш сведочанство о високој личној култури,
комуникативности
техникама излажења на крај са стресом?

*Сто година, сто година – позната песмица која се пева за рођендане. – Прим. прев.

хоћеш ли испољити довољно ентузијазма
у испуњавању стоте апликације
и понављању оне литаније
не замуцнувши ниједном

X X X

Банкротирали смо Квики.
на руској телевизији показују такмичење малих свиња. увек под надзором старатеља који нежно пљескају изнад њихових румених ушију. неке су и поред тога толико истремиране, да се враћају у кавезе и они који су се кладили на њих губе сав новац. свима се клизају папци по клизавом поду.
наш бенд се распао. после књижевности то је требало да буде додатна вредност, али то је био лумпенпролетаријат и ништа више. треба се још више трудити
у понедељак увек тражим посао. дебели маркер се осушио, иако нема шта да се подвуче. ти чак и не отвараш те новине.
сећам се да сам често играо у тиму који се налазио „између две ватре". остајао сам на терену сам док су се остатали трудили да ме погоде. никада нисам покушао да ухватим лопту. тај ризик нисам предузимао ни самостално ни у групи, а рат се само тако добија.

удри га, чуо сам нестрпљиве гласове из властитог тима који је одавно био мртав. чекала је дуга пауза, понекад да се крене кући, да се од неког препишу задаци. то се није могло радити испод липе пред будним погледом васпитача који такође није разумео моје понашање

X X X

пређимо све конкурсе елеминације
живео тајминг наших срца
последња шанса
пре него што нас прогута корпорација
зар то не схватате
до данас у пртљажнику
возим твоје ципеле
које смрде
као све што ће остати иза нас

примирје

имам залихе свега
мине за оловке које после две године не губе рок употребе
све најјефтиније, с једним изузетком: кечапом
полутрајним: не идем на посао, смањили су се и издаци који се труде да некако надокнаде тај губитак времена
ауто тражи нове делове
али ја не желим више да се возим с њим
не могу га регистровати, може одмах на отпад
визија кабловске престаће да ме мучи крајем месеца
почео сам више пута да читам књиге. истрчавање у будућност је недовољна спознаја прошлости.
још само да од аллегра одвојим поетику
међутим Аристотела је тешко сматрати некаквом новином

уместо motta али ни касније није боље

мој родитељи су глачали свећњаке. скидали су зелену патину с месинга користећи пасту BHP.
то им је омогућавало свих ових година да истрају.

поверуј у нешто
у давање, у уметност
у UW, у каријеру, спремање куће.

у JP2 и mp3

додај 1% пореза
потроши зарађене паре

на маргинама приручника за товљење свиња, Варшава 1956

када постигнеш спремност за клање
мислиш да је то само шала

јер у састав твоје крме не улазе
масно рибље брашно, свеже спремљена крв
попарене мекиње, суве мекиње

супер нека нас то не доведе у забуну

твој „опседнути град” брзо ће опустети
твоје зграде и институције

Јарек хоће да прода гитару и купи кућни биоскоп
како ствар стоји са обором
где су једне поред других
свиње у периоду мршављења
и интензивног товљења
једне завиде другима на храни
а друге првима на дужем животу

треће користе испашу на шумској пољани
бојећи се сусрета са злим вуком
користећи чешагије и солило

неке једу боље него ми
корен цикорије, топинамбур
пивски квасац, сладне клице
свеж жир и ољуштено кестење

међутим нема ничег џабе
и ти се пре него што започнеш посао распитај
нека те не заведе
петогодишњи план у вези с крмачама

јануар покривен прасе се
фебруар покривен прасе се
март покривен мај прасе се
април покривен јуни прасе се

треба да предаш другачији бекон, другачију сланину
а ефикасност да не прекорачи трошкове сахране

X X X

... добрим резултатима може да се дичи свињар Кошњик Фридерик из производне задруге Тимава срез Тчев који је током године испоручио 64 товљеника за бекон

не чека штројење ни шкартирање
бела свиња клемпавих ушију правац бекон
пулавска правац месо и масни бекон

твоје снажне ноге и рило испоставиће се сувишним баластом
јер ће смањити продуктивност стоке за клање
али ће се можда
захваљујући колективној свести људског рада
твоја примитивна раса
претворити у културну или
племениту расу.

Брајан Вилсон уништава снимљену плочу, 1969

The Beach Boys,
требало је да буде добар бенд.
певали смо о топлој Калифорнији
и скијали се на дасци.
и други су певали
затим су кренули даље
узмимо на пример Бубе
свирали су на крову, фотографисали се у пролазу
и то није све
постоји разлог због кога пола године седим у студију

и само што изађем, сазнам нешто о њима.
према томе пробам. то би требало да отвара срца али не отвара
то би требало да буде тешка музика.
али није
само песак, само плажа
изнад конзола, изван ролетни

одвише песка, одвише плаже, одвише Калифорније
због тога је све то
због тога они остају а ја већ сурфујем у прошлост

секретаријат среског суда

госпођа Лусја размишљала је о викенду, да се људи, када се врати у понедељак, посебно после празника, неће убијати, пљачкати, разводити.
већ се пре женити, тада би променила посао и имала друге снове.

сондецки триптих за адама

I
(рачунај да недостаје)

посматрам нови сонч, то је један од многих градова, из кога се може отпутовати, оставити, међутим не и напустити. јер то је град у теби: било која мрежа улица, општа корист, појам било које припадности-зависности.

II

бењамин с косом иза уха није имао пет злота
за пут до бохње и бжеска, мада можда такви имају највише права да путују
можда је сазнао/да је у бжеску – боље, јефтиније.
он још увек не зна да је свуда исто
купимо му ту карту јер је спреман да мисли о оном бжеску у категоријама бохње
да се моли бжеску да жуди за бжеском
да колекционира наге мапе улица и да их учи на памет

упутио ме је Господин, Б., али морам да уђем у сенку да бих говорио о мрачним стварима.

III

цвеће је мирисало, иако су пушили цигарете. на клупи у парку адамова ташна прилазим ближе међутим ташне нема, нема адама, постоје само клупа и парк.
мислио сам да ја и свет постојимо истовремено/ испоставило се да он може постојати без мене.
само он је требало да се нађе у витринама факултета, у салама за вежбе када за то дође време. преко његових уџбеника нови студенти требало су да улазе у своје право: да проглашавају, признају, лишавају права – у његово име, у адамово име у.
завидео сам му и на усмерености чула, то јест на чврстини срца и мужевности, и на чврстини карактера; на оцу коју му је осветљавао пут.
ништа му није помогло, чак ни океан. жена га је напустила, напустила јер међу њима све није било потаман, напустила

*Градове који се помињу у песми, као Нови Соч, Бохња, Бжеско, аутор пише малим словом. – Прим. прев.

без разлога и он је због тога
отац је, још увек држећи бакљу, убрзо напустио факултет,
није имао због кога да држи катедру,
да бира зидове за синовљев портрет, после њих остала је колективна рупа.
а његова прва дебља књига испоставило се да је споменица поводом двадесет седмог рођендана.
онај због кога су постојале фондације, стипендије, цела европска унија.
могао је да бира апликације међутим природа је изненада изабрала скраћење мандата и факултет смрти.

III 1/2

нисам прочитао молитву за њега. у тренутку када сам завршио, умро је у мени.